

1998-11-18

L-78/98

Luftfartsverket

601 79 NORRKÖPING

Rapport C 1998:49

Statens haverikommission har undersökt en olycka som inträffade den 23 juli 1998, på sjön Moskosel, BD län, med ett flygplan med registreringsbeteckningen SE-KGD.

Statens haverikommission överlämnar härmed enligt 14 § förordningen (1990:717) om undersökning av olyckor en rapport över undersökningen.

Sven-Erik Sigfridsson

Monica J Wismar

Henrik Elinder

Rapport C 1998:49**L-78/98**

Rapporten färdigställd 1998-11-18

<i>Luftfartyg: registrering och typ</i>	SE-KGD , Christen Husky A-1 (försedd med flottörer)
<i>Ägare/Innehavare</i>	Piteå flygklubb, Box 75, 941 22 Piteå
<i>Tidpunkt för händelsen</i>	1998-07-23, kl. 17.00 i dagsljus <i>Ann:</i> All tidsangivelse avser svensk sommartid (SST) = UTC + 2 timmar
<i>Plats</i>	Sjön Moskosel, BD län, (pos. 6553N 1928E; 328 m över havet)
<i>Typ av flygning</i>	Privat
<i>Väder</i>	Enligt föraren: vind 210°/max. 5 knop, sikt >50 km, moln 3/8 cumulus med bas 5 000 fot, temp. +16 °C, QNH 1020 hPa.
<i>Antal ombord: besättning</i>	1
<i>passagerare</i>	1
<i>Personskador</i>	Inga
<i>Skador på luftfartyget</i>	Betydande
<i>Andra skador</i>	Inga
<i>Förarens ålder, certifikat</i>	34 år, A med sjöbehörighet
<i>Förarens totala flygtid</i>	130 timmar, varav 40 timmar på typen
<i>Förarens flygtid de senaste 90 dagarna</i>	6 timmar, varav 3 timmar på typen
<i>Antal landningar de senaste 90 dagarna</i>	17, varav 9 på typen

Olyckan har undersökts av Statens haverikommission (SHK) som företrätts av S-E Sigfridsson, ordförande, Monica J Wismar, operativ utredningschef, och Henrik Elinder, teknisk utredningschef.

Undersökningen har följts av Luftfartsverket genom Lars Jonsson.

SHK undersöker olyckor och tillbud från säkerhetssynpunkt. Syftet med undersökningarna är att liknande händelser skall undvikas i framtiden. SHK:s undersökningar syftar däremot inte till att fördela skuld eller ansvar.

Händelseförlopp m.m.

Föraren har berättat följande. Han avsåg att tillsammans med en passagerare göra en lokal flygning i området. Starten skedde från den nordöstra sidan av en mindre fjärd i sjön Moskosel. Han hade startat därifrån vid flera tidigare tillfällen utan problem. Efter att ha gjort sedvanliga kontroller före start och fällt ut två steg klaff drog föraren på fullgas och accelererade i sydvästlig riktning. Flygplanet kom upp på steget och lättade från vattenytan efter ungefär 300 meter. När det lättat upplevde han att motoreffekten inte räckte till för att accelerera flygplanet normalt. När flygplanet närmade sig den motsatta stranden avbröt

han starten. Det var då så kort startsträcka kvar att föraren inte lyckades förhindra att flygplanet åkte några meter upp på stranden. Flygplanet stannade i rättvänt läge och de ombordvarande kunde själva lämna det.

Skador uppstod bl.a. på vänster flottör, vänster vinge och vänster vingstötta.

Motorn inklusive propelleromställningsmekanismen funktionsprovades efter olyckan och fungerade då utan anmärkning. Särskild kontroll gjordes av motorns tändsystem, bränslesystem och avgassystem utan att någonting hittades som skulle kunna förklara en temporär effektförlust under starten.

Utlåtande

Startmarginalen, med den tillgängliga startsträckan på ungefär 800 meter, borde under rådande förutsättningar ha varit fullt tillräcklig. Vid de funktionsprov och kontroller som gjorts på flygplanet efter olyckan har inget fel hittats. Då det inte har varit möjligt att kontrollflyga flygplanet efter olyckan kan naturligtvis en sporadisk felfunktion i propelleromställningsmekanismen under startförloppet inte helt uteslutas. En felaktig bladvinkel skulle kunna ge den minskning av motoreffekten som föraren upplevde. Effekten skulle bli densamma om något av motorreglagen av någon anledning inte var helt framfört under hela startförloppet.

Oavsett vilket som var fallet så borde föraren ha avbrutit starten omedelbart när han märkte att flygplanet inte accelererade och steg normalt efter lättningen.

Olyckan orsakades av att föraren inte avbröt starten tidigare när han märkte att motoreffekten var otillräcklig.